

חינוך לתורה

חשיבות עליונה

בחינוך צריך לתת חשיבות עליונה ללימוד תורה ולתלמידי חכמים. המושג "כי הם חיינו" יהיה מוחשי, עד שהילד לא יוכל לצייר חיים יהודיים ללא עסק קבוע בתורה. יש לתת לילד הרגשה כי לומדי תורה הם מרכז החברה, ומקור כל מעשה וכל חשיבות שבחיי הציבור.

המרכזיות של לימוד תורה בחיי היהודי, אמורה גם **בחינוך הבנות**, שזכותן הגדולה היא הצטרפותן ללימוד בעליהן ובניהן, וכן אבותיהן.

העמדת התורה במרכז החיים אינה רק כדי לחנך **לגדלות בתורה**, אלא אופן הנחלת האמונה. במקום שלימוד תורה אינו עיקר, מתחיל תהליך הירידה אשר סופו הוא עזיבה גמורה של היהדות.

(הרב שלנדר / אוהל יעקב ולאח, עמ' 201)

"ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם" (דברים יא, ט)

משעה שהבן יודע לדבר, למדהו "תורה ציווה לנו משה", שיהא זה לימוד דיבורו. מכאן אמרו, כשהתינוק מתחיל לדבר אביו משיח עמו בלשון הקודש ומלמדו תורה, ואם לא עשה כן הרי הוא כאילו קוברו. (רש"י, שם)

יש "לתפוס" את הרגע שהילד מתחיל לדבר, ולהרגיל אותו לדבר בתורה. שהילד יהיה רגיל והדבר יהיה פשוט אצלו **שדיבור בתורה הוא עיקר הדיבור**. אם מאחרים את הרגע הנכון - כאילו קוברו. אחרו את זמן הזריעה של קדושת התורה.

(הרב וולבה / זריעה ובניין בחינוך, עמ' לח)

אווירה רוחנית

"מפני מה אין מצויין תלמידי חכמים לצאת תלמידי חכמים מבניהן... שאין מברכין בתורה **תחילה**". (נדרים פא, ע"א) - "שלא הייתה התורה חשובה בעיניהם כל כך, שיהא ראוי לברך עליה, שלא היו עוסקים בה לשמה" (הר"ן, שם)

הבנים - מעמקי לב האבות הם. יש לך אדם שנאנס בפרנסתו, אך במעמקי ליבו יוקדת אהבת תורה והשתוקקות ללימודה. בניו יקלטו זאת וינהו אחריה. על כך אמרו: **"דרחים רבנן, הו ליב בני רבנן"**, אוהב תורה, יהיו בניו בני תורה.

ויש לך אדם הלומד תורה בפועל, אבל במעמקי ליבו הוא אדיש לקדושתה ולסגולתה, שאין תורתו אלא אומנותו, ואינו חש לברך עליה ממעמקי ליבו - "אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו". בניו שלו ילמדו ממנו את אהבת האומנות, ולא אהבת תורה...

(אנא עבדא: לדמותו של הרב שמואל צבי קובלסקי זצ"ל, עמ' 257 - 258)

הגאון רבי מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל סיפר פעם כיצד החדיר בו אביו אהבת תורה:

אבא שלי היה אדם ירא שמים מופלא, אבל לא היה תלמיד חכם גדול. כל ימיו הכניס בי את החשק ללמוד, לצמוח ולהתעלות כתלמיד חכם.

והנה, בעיירה שבה נולדתי היה "שוסטר" [-סנדלר] אחד. כאשר אבא היה הולך איתי ברחוב העיירה, היה מצביע על השוסטר ההוא ואומר: 'תראה בני, אל תחשוב שרק מאנשים גדולים צומחים בנים גדולים, גם מאנשים שאינם תלמידי חכמים, כמו השוסטר הזה, יכולים לצמוח בנים תלמידי חכמים'.

והוא היה מצביע תמיד על בנו של הסנדלר הפשוט של העיירה, שצמח והיה לתלמיד חכם מופלא.

'לכן גם אתה, בני' - כך היה אומר לי אבא, 'אל תתחשב בכך שאני לא תלמיד חכם, אלא שים את כל מעייניך בתורה ושקוד על לימודך, עד שתעלה ותתעלה גם אתה לדרגה גבוהה בלימוד התורה'.

אבא זצ"ל, סיפר מרן הגרמ"י, היה משנן את הדברים באוזני שוב ושוב, ואכן בגלל זה השתדלתי תמיד לשקוד על דלתי תורה, ולהתמיד בה יומם ולילה.

(הרב מ"מ צורן / קול ברמה 297 אלול תשע"ד, עמ' 23)

שפת הלב

בפרשת ויחי מסופר, שכאשר יעקב אבינו ברך את נכדיו - מנשה ואפרים, הקדים את אפרים הצעיר למנשה הבכור.

הביאור בכך נראה, שאפרים היה לומד תורה אצל יעקב אבינו יומם ולילה, ולא התעסק בעוד עניין חוץ מתורה, אבל מנשה שימש את יוסף והיה מוכרח להתעסק גם בענייני דרך ארץ.

יעקב אבינו לימד בכך, שהחובה על האב לחנך את בנו להיות כאפרים - שיהיה תלמיד חכם גדול שכולו תורה, ואינו מתעסק בשום עניין חוץ מתורה ועבודת ד', ואשרי האב הזוכה לכך.

ורק אם אינו מצליח להיות כאפרים, אז יחנכו להיות כמנשה - שילוב תורה עם דרך ארץ.

(שיחת הרב שטרנבוך שליט"א - ויחי תשע"ה)

"שאלנו את המשגיח, רבי מאיר חדש זצ"ל, בעניין חוגים לילדים בשעות אחר הצהריים", סיפר אחד מתלמידיו.

"לגבי הבנות הוא הגיב בחיוב, לא כן לגבי הבנים. הוא קבע כי עדיף שהבנים לא יעסקו בחוגים.

לבנים, הסביר, צריכה להיות מטרה אחת ועניין אחד - תורה! על כן לא נדאי לפתח כישורים מיוחדים אחרים, העלולים למשוך את ליבו של הילד לכיוון אחר ולהרחיקו ממטרה זו."

(הרבנית שולמית אזרחי / הגביע שעלה על גדותיו, עמ' 327)